

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á lögum um rekstraraðila sérhæfðra sjóða, lögum um verðbréfasjóði og fleiri lögum (sala sjóða yfir landamæri, höfuðsjóðir og fylgisjóðir o.fl.) / FJR22060036
Ráðuneyti	Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	17. nóvember 2022

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifabáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifabættir á fjárhag ríkissjóðs

- a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
Ekki er á þessu stigi gert ráð fyrir áhrifum á fjárhag ríkisins.
Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands hefur lagt mat á þann kostnað sem hlýst af framfylgd fyrirhugaðra laga, en aukin verkefni eru talin fylgja lagasetningunni, einkum fyrst um sinn. Munu verkefnin rúmast innan núverandi rekstraráætlana.
- b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum
Mat Fjármálaeftirlitsins byggir á fenginni reynslu við framkvæmd eftirlits og af fjölgun verkefna.
- c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
Varanleg.

2. Tekjubreytingar

Engar breytingar verða á tekjum ríkissjóðs vegna frumvarpsins.

3. Útgjaldabreytingar

Við mat á eftirlitsgjaldi hvers árs, sem eftirlitsskyldir aðilar greiða Seðlabanka Íslands vegna opinbers eftirlits á fjármálamarkaði, er tekið tillit til þess hver áætlaður rekstrarkostnaður Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands verður. Líkt og segir í lið 1a) hér á undan metur Fjármálaeftirlitið það sem svo að verkefnin sem bætast við í kjölfar lagasetningarinnar rúmast innan núverandi rekstraráætlana.

4. Eignabreytingar

Ekki er gert ráð fyrir því að samþykkt frumvarpsins hafi áhrif á eignir ríkisins.

5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál Nei,
B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun 1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins: a) Já, tekið hefur verið tillit til verkefna sem í frumvarpinu felast við gerð rekstraráætlana Fjármálaeftirlitsins. 2. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu? Að mati Fjármálaeftirlitsins kemur til greina að innheimta sérstakt gjald fyrir tilkynningar frá innlendum sjóðum vegna markaðssetningar innan EES.
C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni 1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið Talið er að fyrir setningu reglugerðar (ESB) 2019/1156 um dreifingu sjóða yfir landamæri hafi laga- og reglubundnar hindranir dregið verulega úr dreifingu sjóða yfir landamæri á innri markaði EES. Þessar hindranir eru taldar felast í landsbundnum reglum með kröfur vegna markaðssetningar, þóknunum hjá hinu opinbera og öðrum kröfum, svo sem varðandi tilkynningar. Markmiðið með reglunum er að draga úr þessum hindrunum með því að draga úr flækjustigi og íþyngjandi kröfum og bæta gagnsæi vegna landsbundinna krafna. Með því að draga úr þessari óskilvirkni er talið að kostnaður við dreifingu sjóða yfir landamæri muni lækka, sem ætti að ýta undir frekari dreifingu sjóða yfir landamæri á innri markaði EES og auka samkeppni og auka fjárfestingartækifæri fyrir fjárfesta á EES. Helst eru það rekstraraðilar sjóða og fjárfestar sem verða fyrir áhrifum af lagasetningunni. Talið er að fleiri rekstraraðilar muni kjósa að dreifa sjóðum sínum yfir landamæri innan EES eða auka við núverandi starfsemi yfir landamæri. Þá er með reglunum gætt að fjárfestavernd og ættu breyttar reglur að auka við val fjárfesta. Má gera ráð fyrir að fleiri erlendir rekstraraðilar kjósi að dreifa sjóðum sínum á Íslandi en hefur verið hingað til, sem hefur í för með sér aukin fjárfestingartækifæri fyrir fjárfesta hér á landi. Nú eru um það bil 150 verðbréfasjóðir sem hafa staðfestu og staðfestingu í öðru ríki innan EES en Íslandi sem hafa tilkynnt markaðssetningu hér á landi, skv. lista Seðlabanka Íslands frá september 2022. Þá eru um 80 sérhæfðir sjóðir með staðfestu í þriðja ríki sem markaðssettir eru hér á landi, skv. lista Seðlabanka Íslands frá október 2022, og sambærilegur fjöldi sérhæfðra sjóða með staðfestu í öðru ríki innan EES en Íslandi. Íslenskir rekstraraðilar geta þá einnig með einfaldari hætti dreift sínum sjóðum á innri markaði EES en hefur verið hingað til kjósi þeir það. Önnur áhrif á innlenda rekstraraðila sjóða af lagasetningunni verða vegna breyttra reglna um framsetningu á markaðsefni, sem gilda óháð því hvort viðkomandi aðili dreifir sjóðum sínum í öðrum löndum en á Íslandi. Er þó ekki talið að þær breytingar valdi miklu óhagræði og að áhrifin verði aðeins tímabundin vegna uppfærslu á markaðsefni. Ekki er talið að áhrif þess að kveðið verði á um heimildir sérhæfðra sjóða fyrir almenna fjárfesta til að vera reknir sem höfuðsjóðir og fylgisjóðir komi til með að hafa mikil áhrif. Ekki eru reknir innlendir verðbréfasjóðir á þessu formi í dag, þó kveðið sé á um slíka heimild í lögum um verðbréfasjóði, nr. 116/2021. 2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999. Reglurnar koma til með að hafa áhrif á alla rekstraraðila sjóða um sameiginlega fjárfestingu hér á landi. Um er að ræða ríflega tuttugu rekstraraðila, sem eru rekstrarfélög verðbréfasjóða og starfsleyfis- og skráningarskyldir rekstraraðilar sérhæfðra sjóða. Með gerðunum er regluverk um dreifingu sjóða yfir landamæri einfaldað og reglurnar samræmdar á innri markaðnum.

Ekki hefur verið leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur.

3. Samkeppnis skilyrði

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)

Ekki eru taldar líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist vegna fyrirhugaðrar lagasetningar.

- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)

Ekki eru taldar líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna fyrirhugaðrar lagasetningar.

- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd)

Fyrirhuguð lög ættu að leiða til aukinnar samkeppni á Íslandi þar sem reglunum er ætlað að einfalda aðilum á innri markaði EES að markaðssetja sjóða um sameiginlega fjárfestingu yfir landamæri á svæðinu öllu. Þá er talið að reglurnar geti leitt til þess að kostnaður rekstraraðila sjóða um sameiginlega fjárfestingu við markaðssetningu sjóða yfir landamæri gæti lækkað svo einhverju nemi.

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)

Fyrirhugaðar lagabreytingar varða samræmdar reglur innan EES um dreifingu sjóða um sameiginlega fjárfestingu á innri markaði EES. Með þeim hætti varða þær frelsi til þess að veita þjónustu yfir landamæri innan EES, en samræming við reglur annars staðar á EES er til þess fallin að greiða fyrir veitingu þjónustu þvert á landamæri.

2. Áhrif á jafnrétti kynjanna

Lögunum er ætlað að auðvelda dreifingu sjóða um sameiginlega fjárfestingu yfir landamæri innan EES og þar með fjölga fjárfestingartækifærum á svæðinu. Algengara er að karlmenn stýri sjóðum en konur og með því að auðvelda markaðssetningu sjóða gætu fleiri störf skapast sem líkur eru á að verði frekar sinnt af körlum. Almennt hafa karlmenn einnig meiri tekjur en konur og hafa því að öllu jöfnu fleiri tækifæri til fjárfestinga á borð við þær sem lögunum er ætlað að yta undir.

Ganga má því út frá því að karlmenn verði fyrir meiri jákvæðum áhrifum af lagasetningunni en konur.

Matið byggir m.a. á gögnum frá Hagstofu Íslands og opinberum upplýsingum frá Credit info.

3. Áhrif á stjórnsýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni

Eftirlitshlutverk Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands verður umfangsmeira. Aukin verkefni eru talin fylgja lagasetningunni, einkum fyrst um sinn, svo sem uppfærsla á heimasíðu og gerð eyðublaða. Þá má t.a.m. búast við að fleiri beiðnir berist um markaðssetningu sjóða til almennra fjárfesta hér á landi og að sjóðir með staðfestu og staðfestingu hér á landi kjósi að markaðssetja sig í öðrum ríkjum innan EES, en því myndi fylgja tilkynningar til Fjármálaeftirlitsins með tilheyrandi umsýslu þar. Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands er í stakk búin til að takast á hendur nýjar heimildir og verkefni sem áformunum fylgja, sjá umfjöllun undir liðum A.1.a. og A.3.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag

Ekki er gert ráð fyrir áhrifum á fjárhag ríkisins.

2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á

Nei.

3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat)

Almenn áhrif fyrirhugaðra laga eru talin verða jákvæð. Með fyrirhugaðri löggjöf verður umhverfið hér á landi samkeppnishæft við umhverfi annarra ríkja innan EES hvað varðar dreifingu sjóða á innri markaði EES. Þá ætti löggjöfin að auka fjölbreytni í ávöxtunarmöguleikum og lækka kostnað fyrir rekstraraðila sjóða vegna markaðssetningar sjóða yfir landamæri á innri markaði EES.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?
2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?
3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?